

SESSION GUIDES

Alternative Learning System- Accreditation and Equivalency (ALS-A&E)

Secondary: Critical Thinking
Kalusugan Ng Reproductive System

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children®

ASCEND-Mindanao
Assistance for the Comprehensive Educational Development of Mindanao

March 2006

Jointly developed by the DepED BALS and the Save the Children Federation under the ASCEND-Mindanao, a program made possible with the generous support of the American People through the USAID.

Kalusugan Ng Reproductive System Session Guide Blg. 1

I. MGA LAYUNIN

1. Naibibigay ang kahulugan ng seks, sekswalidad at kalusugan ng reproductive system
2. Naipaliliwanag ang ugnayan sa pagitan ng seks, sekswalidad at reproduksiyon
3. Naibabahagi ang pagkamalikhain sa paggawa ng iba't ibang gawain

II. PAKSA

- A. Aralin 1- Ang Seks, Sekswalidad at Kalusugan ng Reproductive System, pp.5-11

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Malikhaing Pag-iisip,
Pansariling Kamalayan at Paglutas sa Suliranin

- B. Kagamitan: manila paper at krayola

III. PAMARAAN

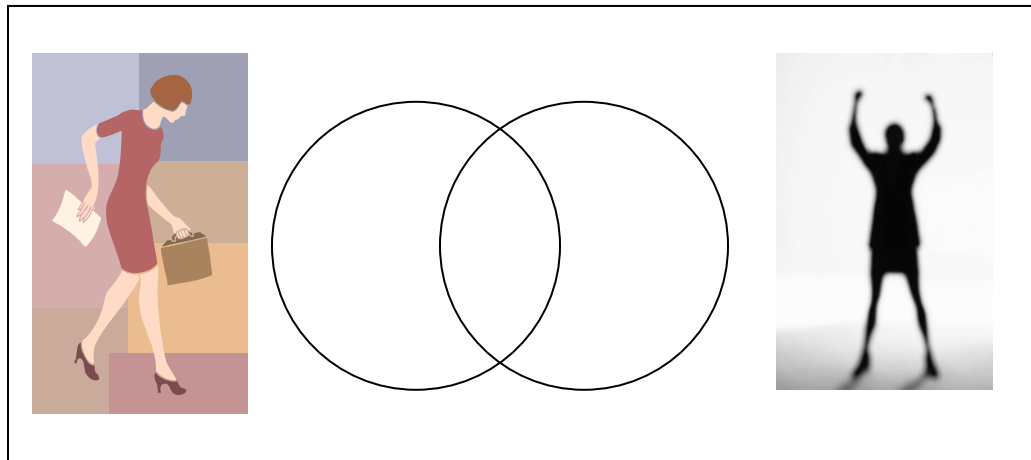
A. Panimulang Gawain

- Ipabasa at ipasagot ang modyul na nasa pahina 5.
- Ipasulat sa manila paper ang kanilang mga sagot at ipaskil sa dingding.
- Sa pagtatapos ng aralin, hayaan na suriin ng mga mag-aaral kung tama o mali ang kanilang sagot.

1. Pagganyak: (Paggawa ng Poster)

- Hatiin ang klase sa apat (4).
- Gumawa ng isang poster na gamit ang manila paper at krayola na nagpapakita ng pagkakaiba at pagkakatulad ng babae at lalaki.

Halimbawa:

- Pagkatapos ng limang (5) minuto, ang bawat grupo ay ipaliliwanag ang kanilang mga ginawa.
- Talakayin ang kanilang mga sagot.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Hatiin ang mga mag-aaral sa tatlong (3) pangkat.
- Ibigay sa bawat pangkat ang papel na kung saan nakasulat ang kanilang gawain.
- Ang bawat pangkat ay may sampung (10) minuto para maghanda.

Pangkat I: (Talk Show)

- Pumili ng lider na siya ring magiging punong-abala (host) ng talk show.
- Pumili rin ng magiging mga panauhin (guests) at mga tagapanood (audience)
- Ipabasa ang pp. 6-7.
- Pagmuni-munihan ang mga sumusunod na katanungan sa pahina 7.
- Pag-usapan ang paksa sa pagpapakita ng isang “talk show” sa loob ng limang (5) minuto.

Pangkat 2: (Role Playing)

- Pumili ng isang lider upang mamuno sa pagpapalano.
- Magpagawa ng isang sitwasyon na nagpapakita ng kahulugan ng sekswalidad at ang pagkakaugnay nito sa seks.
- Sumangguni sa modyul, pp. 7-9.
- Ipakita ang ginawang role-playing sa loob ng limang (5) minuto.

Pangkat 3: (Paglikha ng Awit)

- Pumili ng isang lider upang mamuno sa pagpapalano.
 - Basahin ang pahina 10.
 - Lumikha ng isang awit na tumutukoy sa paksa.
 - Awitin ang nilikhang awit sa loob ng limang (5) minuto.
- Papiliin ang mga mag-aaral ng pinakamagandang palabas na napanood.
 - Pag-usapan ang kanilang mga ginawang gawain.

2. Pagtatalakayan: (Cooperative Grouping at Malayang Talakayan)

- Gamitin ang parehong grupo.
- Bigyan ang bawat grupo ng isang manila paper.
- Ipabasa at pasagutan sa manila paper ang pahina 11.

Halimbawa: sa

Group _____
Ano ang kaugnayan sa pagitan ng seks, sekswalidad at kalusugan ng reproductive system ?

- Talakayin at suriin ang nabuong kasagutan.

3. Paglalahat : (Sentence Completion)

- Ipabuo ang mga pangungusap ayon sa napag-aralan.

Sa tamang panahon, ang bawat isa ay nagkakaroon ng pagbabago sa _____
_____.

Ang seks, sekswalidad at kalusugan ng reproductive system ay _____
_____.

Binibigyang halaga din natin ang _____

- Ipabasa ang Alamin Natin Ang Inyong Natutuhan at Tandaan Natin, pahina 11. Sikaping maisaisip at mabigyang halaga ang mga natutuhan sa araling ito.

4. Pagpapahalaga: (Debate)

- Magkaroon ng limang (5) minutong debate sa pagitan ng mga babae at lalaki sa isyung ito.

Paksa: "Mahalaga pa ba ang virginity sa ngayon ?"

- Magbuo ng mga patakaran at isagawa ang debate.

5. Paglalapat : (Situational Analysis)

- Isalaysay:

Si Mario at Esther ay limang taon nang kasal. Sila ay masayang nagsasama kasama ang kanilang dalawang (2) anak. Isang araw, isang kapitbahay ang nakakita kay Mario na may kaakbay na lalaki sa loob ng sinehan. Sinabi agad ng kapitbahay kay Esther ang nakita. Kung ikaw si Esther, ano ang gagawin mo ?

- Iproseso ang kanilang mga sagot sa pamamagitan ng pagtatanong.

IV. PAGTATAYA

1. Magpagawa ng isang comic strips sa natutuhang aralin.
2. Ipabahagi ang comic strips na ginawa sa klase.
3. Ipaliwanag ang kahalagahan ng comic strips na ginawa.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Magpagupit ng isang artikulo sa pahayagan na may kinalaman sa seks, sekswalidad at kalusugang sekswal.
2. Ipadikit sa bond paper at pasulatin ang mga mag-aaral ng maikling kuru-kuro tungkol dito.
3. Ipabahagi ito sa klase sa susunod na sesyon.
4. Magdala ng mga sumusunod:
 - oslo paper
 - art paper
 - krayola or other coloring materials
 - paste
 - scissors

Kalusugan Ng Reproductive System Session Guide Blg. 2

I. MGA LAYUNIN

1. Natutukoy ang kahulugan ng STD
2. Nailalarawan ang iba't ibang uri ng mga sakit na nakukuha sa pakikipagtalik
3. Nabibigyang-diin ang mga paraan upang maiwasan ang mga ito
4. Naibabahagi ang mga kasanayan sa paghahanapbuhay sa paggawa ng greeting card

II. PAKSA

- A. Aralin 2- Ang Kalusugang Sekswal at Mga Sakit na Nakukuha sa Pakikipagtalik

Pangunahing Kasanayan sa Pakipamumuhay: Pansariling Kamalayan, at Mga Kasanayan sa Paghahanapbuhay

- B. Kagamitan: tsart, metacards at kahon

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-Aral: (Pandora's Box)

- Pumili ng limang (5) Bata. Pabunutin sa kahon ng papel na may katanungan ang limang bata at pasagutan ang mga katanungang mabubunot sa harap ng klase.
- Ito ang mga katanungan:
 - *Ano ang seks ?
 - *Ano ang sekswalidad ?
 - *Ano ang kalusugang sekswal ?
 - *Ano ang oryentasyong sekswal ?
 - *Ano ang mga uri ng mga gawaing sekswal ang sa tingin mo ay tanggap sa iyong komunidad ?

2. Pagganyak: (Learning Station)

- Bago magpasimula, ikabit sa dingding ang apat (4) na manila paper na may mga mensaheng:

LS 1: Malaking pinsala ang naidulot ng STD sa ating katawan

LS 2: Ang mga kabataan ay madaling magkaroon ng STD kaysa sa mga may sapat na gulang

LS 3: Ang STD ay naisasalin sa pakikipagtalik sa pamamagitan ng bibig

LS 4: Ang may higit sa isang katalik ay mas malamang ang pagkakaroon ng STD

(Note: Ang ibinigay na mga mensahe ay maaaring mabago.)

Paraan:

- Ipangkat ang mga mag-aaral sa apat (4).
- Pumili ng lider sa bawat grupo.
- Ang bawat grupo ay pupunta sa bawat 'learning station' at sila'y magpapalitan ng opinyon at kanilang isusulat ang pinagsama-samang ideya sa bawat 'learning station'.
- Matapos maka-ikot ang bawat grupo sa lahat ng 'learning station', ang lider ng bawat grupo ay mag-uulat ng kanilang mga sagot sa bawat 'learning station'.
- Pagkatapos ng gawain, itanong ang mga sumusunod:
 - a. Nasiyahan ba kayo sa ating naging gawain ?
 - b. Ano ang inyong naramdaman ?
 - c. Ano kaya ang ating pag-aaralan ngayon ?
- Bago magsimula sa paglalahad ng aralin, ipasagot ang pahina 12 ng modyul.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad: (Circle Response at Paggamit ng Tsart)

Paraan:

- Ipabasa ang pahina 13-17.
- Ang mga mag-aaral ay iaayos/paupuin nang pabilog.
- Ipakita ang tsart.

MGA SAKIT	SINTOMAS

- Ang bawat mag-aaral (pakanan o clockwise) ay tatanungin nito:
 - *Ano ang iba't ibang sakit na nakukuha sa pakikipagtalik ?
 - * Ano ang mga sintomas nito ?
- Talakayin ang kanilang mga sagot.

2. Pagtatalakayan: (Cooperative Grouping)

- Ipasagot ang pahina 17.
- Ipabasa ang pahina 17-19.
- Pangkatin ang mga mag-aaral sa lima (5).
- Bawat grupo ay bibigyan ng metacard at kanilang isusulat ang mga paraan upang malunasan ang mga sakit dulot sa pakikipagtalik.
- Ipadikit ito sa tapat ng sakit na natakda sa kanila.

- Ipaulat ang kanilang mga sagot.
- Talakayin ang kanilang mga sagot.
- Ipahambing ang kanilang mga sagot sa pahina 17-19.

3. Paglalahat: (Paggawa ng Batas)

- Pasulatin sila ng isang proposal ukol sa pag-iwas sa STD na maaaring ipadala sa ating mga senador o congressman upang ito ay maisabatas.
- Ipaulat ang mga nagawang proposal sa klase.
- Talakayin ang kanilang mga kasagutan.
- Ipabasa at ipasaulo ang nilalaman ng Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan at Tandaan Natin, pahina 19-21.

4. Pagpapahalaga

- Magpagawa ng isang greeting card na maaaring ipagbili sa ibang tao.

(Note: Ang mapagbeebentahan ay ibibigay sa institusyon na nangangalaga sa mga may STD.)
- Pagbigayin ng mga mag-aaral ng ilang pangungusap ukol sa kahalagahan ng kaalamang natutuhan sa araling ito.

IV. PAGTATAYA

1. Ipabasa ang pahina 20-21 at pasagutan ang pahina 19-20.
2. Ipahambing ang mga sagot sa Batayan sa Pagwawasto, pahina 54.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Pumunta sa health center at magsaliksik ng mga iba pang paraan upang maiwasan ang STD.
2. Gumupit ng ilang salaysay sa diyaryo ukol sa mga STD at dalhin sa susunod na sesyon upang matalakay.

Kalusugan Ng Reproductive System Session Guide Blg. 3

I. MGA LAYUNIN

1. Nailalarawan ang mga katangian ng isang lipunang may pag-alala sa mga nagdadalanta
2. Nasasabi kung paano makatutulong ang “gynecologist” sa mga babae pagdating sa kanilang kalusugan
3. Naipaliliwanag ang mga panganib sa reproductive system at kung paano makaaapekto ang mga panganib sa kalusugang sekswal na makikita sa lugar ng trabaho
4. Natutukoy ang ilang paraan kung paano mapangangalagaan ang sarili laban sa panganib para sa kalusugang sekswal sa lugar ng trabaho
5. Naibabahagi ang kasanayan sa sariling kalusugang panreproduktibo

II. PAKSA

- A. Aralin 3- Ang Kalusugan ng Ina at mga Panganib sa Kalusugan ng Reproductive System sa Lugar ng Trabaho

Pangunahing Kasanayan sa Pakipamumuhay: Pansariling Kamalayan,
Paglutas sa Suliranin at Kasanayang Magpasiya

- B. Kagamitan: manila paper, krayola, pentel pen at flowchart

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-Aral

- Ipasagot sa mga mag-aaral ang mga katanungan sa metacards.

Halimbawa:

Ano ang STD ?

Anu-ano ang mga sakit na nakukuha sa pakikipagtalik ?

Bakit kailangan umiwas na magkaroon ng higit sa isa na sekswal na relasyon ?

2. Pagganyak

- Itanong:

*Sa tingin mo ba, ang pagbubuntis ay nakaaapekto sa kalusugan ng mga babae ?
- Isulat ang mga sagot sa pisara. Ipahambing ang mga sagot pagkatapos ng aralin.
- Ipabasa nang tahimik ang Alamin Natin, pahina 23.
- Pasagutan ang Subukan Natin Ito, pahina 23.
- Ipakita ang ginawa sa klase at hikayatin silang magbigay ng kuru-kuro.
- Iproseso ang kanilang mga sagot at itanong ang hindi tama.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad: (Picture Analysis)

- Ipakita ang larawan sa pahina 24.
- Pag-aralan ang mga larawan at isipin kung ito ba ay dapat na ginagawa ng mga nagdadalantao.
- Para malaman kung tama ang mg sagot, ipabasa ang pahina 24-25.

(Poster-Making)

- Ipangkat ang mga mag-aaral sa tatlo (3).
- Bigyan ang bawat grupo ng manila paper.

- Magpagawa ng poster na naglalarawan sa lipunang nangangalaga sa mga nagdadalantao.
- Maaari ring sumangguni sa pahina 24-25.
- Ipakita ang mga ginawang poster at hikayating ipaliwanag ng bawat grupo ang kanilang mga ginawa.
- Talakayin ang kanilang mga kasagutan.

2. Pagtatalakayan

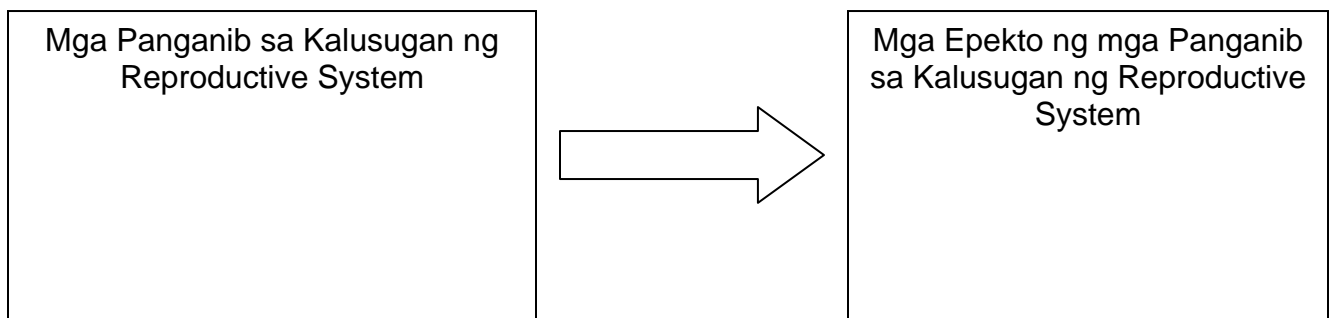
- Ipabasa ang pahina 26-29.
- Itanong:
 - *Alam mo ba kung ano ang “gynecologist”?
 - *Anu-ano ang naibibigay na tulong ng “gynecologist” sa pangkalusugan ng mga kababaihan?

- Ipahambing ang mga sagot sa pahina 26-29.
- Talakayin ang mga sagot.

(Maaari ring magimbita ng isang “gynecologist” para lubos na masagot ang mga katanungan ng mga mag-aaral.)

(Paggamit ng Flow Chart)

- Ipangkat ang mga mag-aaral sa apat (4).
- Ipakita ang flow chart.

- Maaari silang sumangguni sa pahina 30-34.
- Ipapaliwanag sa bawat grupo ang kanilang mga isinulat sa flow chart.
- Talakayin ang kanilang mga kasagutan.

3. **Paglalahat:** (Circle Response)

- Paupuin nang paikot o pabilog ang mga mag-aaral.
- Tanungin sila isa-isa (pakanan o clockwise) ukol sa kanilang mga kuru-kuro tungkol sa tanong na ito:

*Naililipat ba sa mga ka-pamilya ang mga panganib sa kalusugang sekswal ?

- Balikan din ang tanong sa pagganyak.
- Talakayin ang kanilang mga kasagutan.
- Ipahambing ang kanilang mga sagot sa pahina 34.

4. **Pagpapahalaga:** Game (Guess What ?)

- Pumili ng limang (5) mag-aaral na magpapakita ng mga paraan para maiwasan ang mga panganib sa kalusugang sekswal.

(Maaaring sumangguni sa pahina 35.)

Gumamit ng kagamitan para sa personal na proteksyon tulad ng guwantes, kung ang trabaho ay may kemikal.

Maghugas ng kamay.

- Bawat isa sa limang mag-aaral ay iaakto ang napiling papel at pahuhulaan sa mga kapwa kamag-aral.
- Bigyan ng pagkilala ang mga nakakuha ng tamang sagot.
- Talakayin ang bawat tamang sagot ng mga mag-aaral.

5. Paglalapat: Pagsulat ng Isang Awit

- Pasulatin ang mga mag-aaral ng isang awit tungkol sa araling napag-aralan sa tono ng “Pinoy Ako”.
- Ipaawit sa mga mag-aaral ang mga gawa nila.
- Bigyan ng pagkilala ang mga may magagandang awit na ginawa.

IV. PAGTATAYA

1. Ipabasa ang pahina 37 at pasagutan ang mga pahina 29, 31, 34-36.
2. Ipahambing ang mga sagot sa Batayan sa Pagwawasto, pahina 55

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Papuntahin sa health center o klinika ang mga mag-aaral at hikayatin na mag-interbyu ng isang “gynecologist”.
2. Pagawain sila ng listahan ng mga katanungan sa gynecologist bago magtungo sa health center o klinika.

Halimbawa:

- a. Ano ang pangalan ninyo?
 - b. Ilang taon na kayong gynecologist?
 - c. Mahirap ba ang pagiging gynecologist?
 - d. Paano ninyo natutulungan ang mga nagdadalantao?
 - e. Gaano karami ang mga babaeng dumaraan sa panganib sa pagbubuntis?
 - f. Ano ang mga dapat gawin ng mga babaeng bata nagsipag-asawa?
3. Ipaulat sa klase ang mga nakuhang impormasyon.
 4. Sagutan ang modyul, pahina 26-27.

Kalusugan Ng Reproductive System
Session Guide Blg. 4

I. MGA LAYUNIN

1. Naipaliliwanag ang kahalagahan ng pagpaplano ng pamilya
2. Natutukoy ang iba't ibang uri ng pag-iwas sa pagbubuntis
3. Nasasabi ang angkop na paraan sa pag-iwas sa pagbubuntis.
4. Naibabahagi ang kasanayan sa pagdedesisyon batay sa sariling mga karanasan.

II. PAKSA

A. Aralin 4- Pagpaplano ng Pamilya

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Pansariling Kamalayan at
Kasanayan sa Pagdedesisyon

B. Kagamitan: tsart at manila paper

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-Aral: (Sentence Completion)

- Pumili ng limang (5) mag-aaral.
- Bigyan ang bawat isa ng metacard.
- Ipabasa sa harap ng klase ang nakasulat sa metacard.
- Ipakumpleto ang pangungusap sa mga napiling mag-aaral.

Halimbawa:

Ang pagkonsulta sa “gynecologist” ay maaaring tumulong sa

Ang bawat miyembro ng pamilya ay _____
--

2. Pagganyak: (Paggamit ng Tsart)

- Ipabasa ang pahina 38-39.
- Pasagutan ang dalawang katanungan sa parehong pahina.
*Bakit mahalaga ang pagpapalano ng pamilya ?
*Kung di ka magpapalano ng pamilya, ano sa isip mo ang mangyayari ?
- Ipakita ang tsart.

Kahalagahan ng Pagpapalano ng Pamilya	Bunga ng Kawalan ng Pagpapalano ng Pamilya

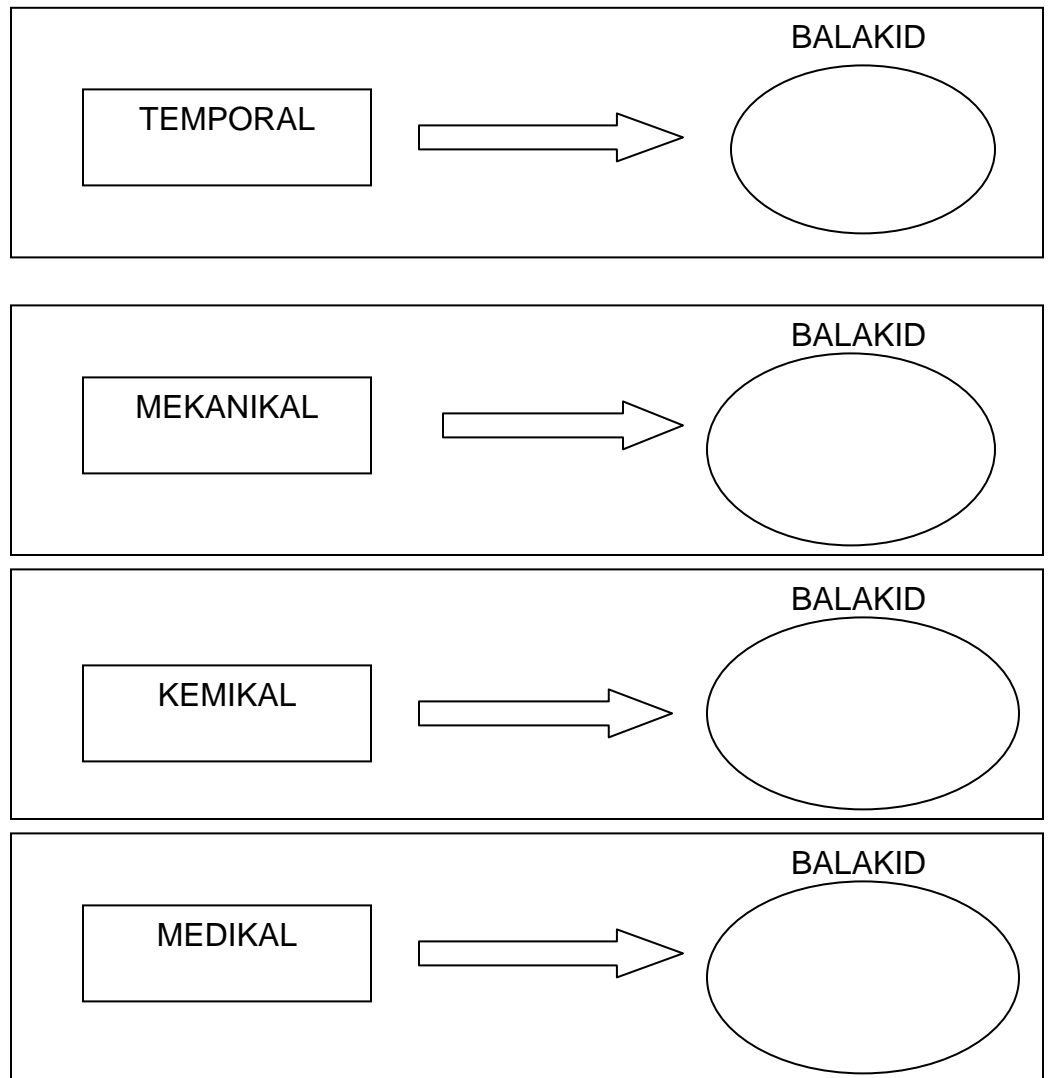
- Bigyan ang bawat isa ng pagkakataon na makapagsulat sa tsart.
- Talakayin ang kanilang mga sagot.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalalahad: (Cooperative Grouping)

- Pasagutan ang pahina 40.
- Pangkatin sa apat (4) ang klase.
- Bigyan ang bawat pangkat ng tsart na sasagutan.

Halimbawa:

- Maaari silang sumangguni sa pahihan 40-41.
- Ipaulat ang kanilang mga kasagutan.
- Talakayin ang kanilang mga sagot.
- Ipabasa at pasagutan ang pahina 42.

2. Pagtatalakayan: (Learning Station)

- Ikabit ang apat na manila paper na may mga mensaheng:

Mga Halimbawa: (Maaaring magbigay ng iba pang halimbawa)

- LS 1: Ang condom ay mabisang paraan sa pagpapalano ng pamilya.
- LS 2: Ang mga babae ang dapat umisip ng paraan upang maiwasan ang pagbubuntis.
- LS 3: Marami sa kalalakihan ay tanggap na ang paggamit ng condom.
- LS 4: Ang tubal ligation ay para sa mga kababaihan na may edad na mababa sa tatlumpong taong gulang.

Paraan:

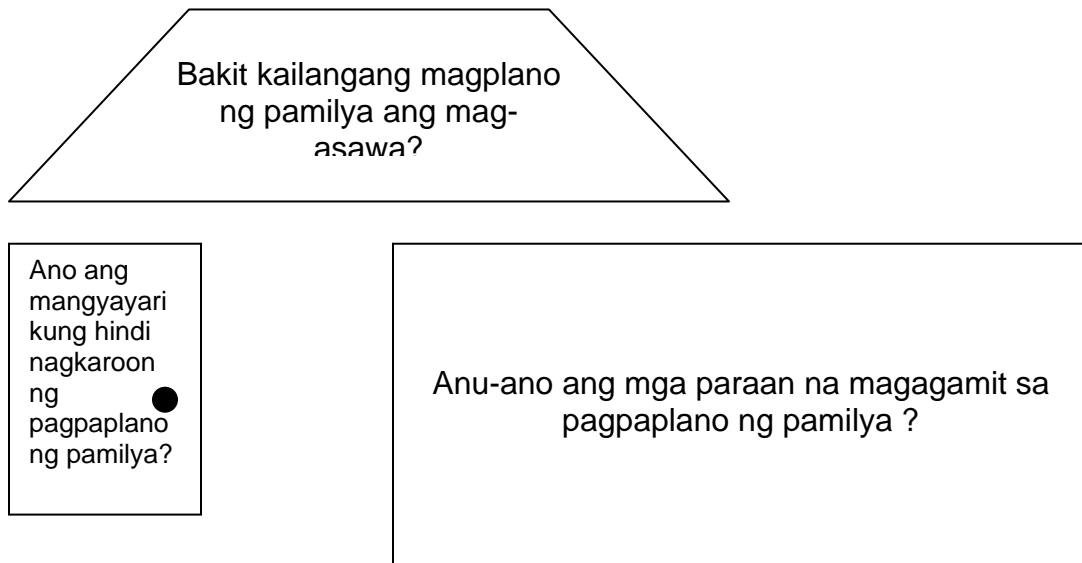
1. Ipangkat ang mga mag-aaral sa apat (4).
 2. Pumili ng lider sa bawat grupo.
 3. Ang bawat grupo ay pupunta sa bawat 'learning station' at sila'y magpapalitan ng opinyon at kanilang isusulat ang pinagsama-samang ideya sa nakatalagang manila paper.
 4. Matapos makaikot ang bawat grupo sa lahat ng 'learning station', ang lider ng bawat grupo ay mag-uulat ng kanilang mga sagot sa bawat 'learning station'.
- Iproseso ang kanilang mga kasagutan sa pamamagitan ng pagtatanong tungkol sa mga nakasulat.

(Panel Discussion with Resource Speaker)

- Magimbita ng isang doctor upang magbigay ng impormasyon ukol sa "Mga Paraan sa Pagpapalano ng Pamilya."
- Matapos ang pagsasalita ng bisita ukol sa paksa ay magkaroon ng isang malayang talakayan.
- Maaaring sumangguni ang mga mag-aaral sa modyul, pahina 43-46.

3. Paglalahat: (Jigsaw Puzzle)

- Pumili ng mga mag-aaral na sasagot sa mga tanong na nasa bawat hugis at kanila nila itong ididikit sa pisara para mabuo ang isang tahanan.

- Ipaliwanag ang kahulugan ng kanilang ginawang pagsagot.

4. Pagpapahalaga

- Gumawa ng isang tula tungkol sa pagpapalano ng pamilya.
- Ipabasa sa harap ng klase ang mga tulang ginawa.
- Ipapaliwanag ang kahalagahan ng pagpapalano ng pamilya.

5. Paglalapat

- Itanong:
*Ano ang pinakamainam na paraan para makapagplano ng pamilya?
- Hatiin ang mag-aaral sa tatlong (3) pangkat. Bawat pangkat ay pagbigayin ng kanilang sagot sa tanong.
- Ipapaliwanag ito sa klase.

IV. PAGTATAYA

1. Ipabasa ang pahina 49 at pasagutan ang pahina 47-48.
2. Ipahambing ang mga sagot sa Batayan sa Pagwawasto, pahina 56.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Magsaliksik sa mga health center ng mga iba pang impormasyon tungkol sa mga paraan ng pagpapalano ng pamilya.
2. Gumawa ng talaan at ipapasa ito sa susunod na sesyon.